

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijski lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu.

Pogajanja s Čehi.

II.

Danes se maščuje nad Mladočehi ves greh slovanskih strank našega državnega zbora. Mladočehov samih ne moremo obsojati, ker so zabredli vsled posebnega položaja v državnem zboru. Od začetka so bili oni v opoziciji, a ker so videli, da Poljakov ne pridobije nikdar za opozicijo, in ker so jugoslovanske oportuniste bolj ali manj podcenjevali, ali pa so le predobro poznali slabost in šibkost zastopnikov jugoslovanskih in maloruskih, in to po številu in notranji kakovosti, in potem, ker so imeli sami v svoji sredi pravih, prelehkomišelnih oportunistov: začeli so tudi Mladočehi ob nastopu Badenijske politike na svojo roko, opustili so stališče opozicije, pustili so Jugoslovane in Maloruse v strani in so tako v kratki dobi doživeli svojo lastno slabost in šibkost! In videli so, da so se preračunili nasproti odločujočim višim činiteljem, nasproti Poljakom in vladam. Da so se Mladočehi preračunili, to se je zgodilo, ker so bili gledali na avstrijske razmere zares še mladi, premladi! Sedaj so že nekoliko bolj v letih, a ne kaže, da bi bili izprevideli svoje napake. Drli so dalje in dalje, in čeravno so videli, da je že baron Gautsch napravil načelno zarez v njih program, vendar niso iztesali te zareze, temveč jo odobrujejo danes, ko zahtevajo notranji češki jezik samo za češke okraje češkega kraljestva, ali, denimo, tudi Moravske.

Mladočehi ne morejo sedaj ne naprej, ne nazaj, in sami vidijo, da ves mladočehski in v obče češki novinarski aparat ni toliko močan, da bi mogel uspešno zavaliti odij na nemške stranke, ako bi se te ne udale za njih sedanjo, omejeno zahtevo. Češki in slovanski narodi sploh so sami v materijalnih stiskah in želé, da bi madjaraki materijalni pritisk ne slabil še nadalje njih narodnogospodarske bede. Nemci niso toliko na slabem v ekonomskem pogledu, kakor cislitvanski slovanski narodi; zato in še iz drugih vzrokov bi nemške stranke, če treba, zopet porušile centralni parlament, ako bi vlada Koberberjeva hotela izpolniti skržene, načelno oslabiljene zahteve Mladočehov. Nem-

cem bi na zgoraj zopet odpustili obstrukcijo, dočim bi Čenom zamerili, kakor se je to zgodilo po odstranjenju Badenijskih, ali prav za prav, že Gautschevih, prenarjenih jezikovnih naredeb.

Kaj hočejo Mladočehi storiti v najhujšem slučaju? Najbrže se udajo za kake nacionalno bolj indiferentne pridobitve in za njimi pojdejo na to Jugoslovani in Malorusi, kakor činitelji, katerih zaresno ne poštevajo doslej.

Pogodba se tako obnovi voljo ali nevoljo slovanskih narodov! In potem nastane vprašanje: kako je tirati dalje?

S stališča slovanskih narodov, zastopanih v državnem zboru, bilo bi razumno še najbolje, ko bi se to razdobje z obnovljenjem pogodbe z Ogiško moglo poštovati kakor popolnoma izgubljeno, brez pozitivnih narodnih škod. To izgubo bi smatrali kakor provzročeno vsled preneglega opuščanja mladočehske opozicije. To izgubo bi narodni slovanski še vedno laže pretrpeli, nego pa kako pozitivno prizadeto škodo, kakoršna bi utegnula navstati vsled napačnega pogajanja Mladočehov z vladno in Nemci. Mladočehi bi se morali potem postaviti na tisto stališče, na katerem so stali v opoziciji že leta 1895.

V to opozicijo bi morali pristopiti Jugoslovani, Malorusi in morda še kak poljski zastopnik, izbran iz poljskih množic, nezavisno od poljske zlahte. Ko bi Mladočehi ne hoteli popraviti svojih načelnih napak, bilo bi bolje, da jih narod zameni z drugo vrsto zastopnikov, kakor je storil to — radi dunajskih punkcij — s Staročehi.

Čehi, s pomočjo kakoršnjih strank-koli, morajo svoje nacionalne zahteve postaviti v zvezo z enakimi ali analognimi potrebami in zahtevami ostalih tlačenih slovanskih narodnostij! To mora postati in biti pravi »Junetim« nasproti nemškim strankam in vsem tistim strankam, ki se postavljajo v nasprotje s tem »Junetim«, in nasproti osrednjim vladam. Potem naj se nasprotniki slovanskih narodnostij in njih odločitev le postavljajo po robu. Potem se pokaže: ali ima trajno veljati diktatura Schönererjancev, ali pa ustavno pravo

narodov! Tako ali tako: boj bo naravnost, in svet izve, kje je samovolja in kje ustavnost, kje je moralna sila in kje teroristična nadsila!

F. Podgornik.

Glasovi o dogodkih v Primorju.

Ozirom na izrek v »Grazer Tagespost«, da grof Goëss ni nič boljši in nič slabši namestnik nego so bili vsi njegovi predniki, meni zagrebški »Obzor«, da v tem pogledu utegne imeti prav rečeni graški list. Jedin način, po katerem bi se dali ozdraviti tržaški odnosi, je ta, da se ustreže legitimnim zahtevam Slovencev in Hrvatov. To uvidjajo tudi Nemci, zato se boje. Grof Goëss ni slabši nego so bili njegovi predniki — to je res. On le razvija dalje, kar je dalje razvijal njegov prednik Rinaldini. Ali zlo je ravno v tem, da so vsi tržaški namestniki in — njihovi nasledniki, če tudi ne direktno, pa se svojo pasivnostjo podpirali irredentizem! Ali ne pomenja to podpirati irredentizem, ako se mirno dopušča, da se po mili volji razširja občinski imetje, sedaj v sektarske, sedaj v osebne namene? Niti isti prijatelji grofa Goëssa samega ga ne morejo braniti v tem pogledu! Tudi oni mu očitajo, da na to stran ne kaže potrebne energije. Ali — tako vsklika »Obzor« — ta nebržnost ni slučajna, ampak namerjana, proračunjena. Namestniki dopuščajo, da oni drugi delajo na občinski upravi, kar hočejo, za to pa ti poslednji puščajo namestnike na miru!

To dovoljeno jim svobodo pa so znali signori spretno izrabljati irredentizmu v prilog. Lahko je trditi, da tržaški Lahi niso irredentisti, da so marveč dobri Avstrijci. Ali vse drugače govore dejstva in dogodki slehernega dne, vse drugače govori pisanje italijanskih listov, ki izhajajo v Trstu.

Nekdaj je morda bila v Trstu stranka, ki je bila avstrijsko-italijanska. Ti časi so minuli. Zabeležiti pa treba okolnost, da je nekdanja avstrijsko-italijanska stranka definitivno zginola za časa uprave grofa Goëssa. »Obzor« opozarja tu na okolnost, da ob zadnjih državnoborskih volitvah rečena stranka ni nastopila več niti v oni skupini, v kateri

Oglašaj

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

odloča uradništvo. Ni misliti sicer, da so vsi nekdanji »konservativci« glasovali za irredento. Mnogi so se vzdržali glasovanja. Ali tudi s tem so pomogli irredentizmu!

V mestnem svetu tržaškem so skrajni radikali, to je, irredentisti, absorbirali vse druge življe. In če je tudi kdo zmernejši, ta molči previdno, da ne postane nepopularen. Prav za prav so vsi enaki v mišljenju, naj se že zvejo liberalci ali demokrate, le v tem se razlikujejo, da bi nekateri hoteli formo rešiti.

Takoimenovana konservativna stranka je popolnoma izginola, česar pa — pravi »Obzor« — z našega narodnega stališča ni obžalovati. Saj je bilo tudi med »konservativci« prikritih irredentistov! A bolje je, da se stvari imenujejo pravim imenom in da je situacija čista. Ali to je vrhunec drznosti, ako se trdi, da so vsi Italijani dobri Avstrijci in da se bore le proti »slovenski povodnji«!

Kje je ta povodenj, v čem sestoji? »Gr. Tagespost« bi nam hotela povedati to, ali o tem ne ve drugoga, nego da kaže na probujeno slovensko zavest v tržaški okolici! To je res — pravi »Obzor« — in branitelji grofa Goëssa imajo prav, ako se svojega stališča s prstom kažejo na tržaški list »Edinost«, kajti v tem listu se res kaže ta napredek in razvoj slovenske zavesti! Nu, kaj pa zahtevajo ti zavedni Slovenci? Oni zahtevajo to jedino, da morejo biti Slovenci! Oni zahtevajo, da se njihovi otroci vzgajajo v materinem jeziku in da javni uradi slovenski občujejo z njimi!

To je njihova »povodenj«! Vsak uvideva, da so te njihove zahteve skromne in da ni najmanj ne posezajo v pravice italijanskih sosesčanov! Pa kako se odgovarja na te skromne in pravične zahteve? S tem, da jim ne dajo ni ene šole v Trstu; s tem, da državna uprava namešča uradnike, ki ne poznajo slovenskega jezika! »Obzor« zaključuje: Če pa Slovenci — in to po sami izpovedi grofa Goëssa in njegovih braniteljev — vzlic odporu vlade in irredentistov, in vzlic veliki moči, s katero razpolagata skupno ta dva elementa, vendar napovedujejo in se razvijajo ter nudijo sleherni dan novih znakov krepkega življenja: ali ni

gega časa... Sem se že jako privadila na tovarišico. Naj pride ta nova.

Branimir je odprl vrata pobočne sobe in dal Evelini znamenje, naj vstopi. Obe gospe sti se pogledali radovedno. Grofičin obraz je postal nekako kisel, ko je videla pred seboj dolgi, mršavi stvor z onim šiljastim, dolgim nosom. Grofici je bilo vedno ugodno, ako je imela pri sebi lepe, simpatične obraze. Nasprotno pa je bila Evelina jako zadovoljna, ko je videla staro, obnemoglo grofico. Mislija je, da tu bo mogla dati po svoji volji sloboden tek svojim pobožnim čutom.

Evelina se je takoj pokazala jako veščica in spretna v svoji novi službi. V enem dnevu je spoznala narav, načela in navade stare gospe, in po tem opazovanju je uredila svoje postopanje. Že prvi dan je začela čitati iz svetega pisma in tolmačila grofici nejasna mesta, katera je za čudo pozorno spremljala to čtivo. Se bolj so jej ugajale legende o svetnikih in svetaicah in legende o drugih božjih dogodkih. Evelina je tako lepo čitala, tako zanimivo tolmačila to sveto čtivo, da grofica ni še niti enkrat zadremala, kar se jej je vsakikrat zgodilo, ko jej je Elza čitala Marlittine romane. Evelina je šla še dalje, ter je na mil, proseč način navajala grofico, kako je ne le potrebno, ampak celo vzvišeno, ako se večkrat na dan pamet vzdiga k stvarniku Bogu, ter zleti z duša pred nje-

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Drugi del.

V.

Ko je prišel grof Orfeo radi Arturja in Elze v Trst, obiskal je najprej markezo Mary. Ta se je njegovega prihoda veselila, a ko je iz grofovih ust slišala, radi česa je prišel, ko je zvedela, da je njen »bébé« ugrabil lepo in mlado drugarico svoje matere, tedaj se je silno razjarila na Arturja in mu pisala list pola grenkobe, s katerim mu je odpovedala svojo ljubezen.

Stari babjek, ko že ni mogel sam vrniti sinu šilo za cgnjilo, je pa očrnil istega pri njegovi pokroviteljici, le da bi se maščeval na kakršenkoli način. V svoji strasti je postal zloben kakor nerazodno dete. No, Artur se je večje izvelel iz škripeev in dobi zopet srečno izgubljeno markezino milost. Pokazal jej je vso stvar v drugej luči. Pisal je namreč markezi o nelepah odnošajih očeta z drugarico njegove matere, radi česar je padal grof povsod v nemilost. Radi tega se je odločil, storiti konec temu nedostojnemu očetovemu življenju, in tako je zvito odvalil deklico iz rodne hiše... Kaj je mislil s tem, temu je najboljši dokaz, ker jo je na mi-

lost božjo pustil v Sisku in ni se več brigal zanjo.

Ta list je popolnoma umiril markezo. Ker je poznala grofa kakor babjaka, je imela razlog, da veruje Arturju. Njegov list je prejel isti dan, ko se je grof vrnil v Trst s kratkega izleta iz Venecije. Ko je prišel k njej, da bi se poslovil, je markeza priobčila grofu vsebino Arturjevega pisma in se nasmajala na velikej grofovej zmedenosti, kateremu ni šlo od rok, da bi se opral od krivde pred to iskkušeno in zvito ženo. Sedaj je še bolj verovala vsemu, kar jej je pisal Artur o tej stvari.

Praznega srea in ogorčen se je vrnil grof v Deli-dvor, kjer ga je čakalo drugo razočaranje, drug udarec. Med njegovo kratko odsotnostjo se je Branimir potrudil, da je svoje tašči dobil drugo, boljše tovarišico. Imenovala se je Evelina in bila je guvernanta v hiši nekega zagrebškega generala, kateri je bil pred nekoliko dnevi srečno oddal svojo hčer, s čemer je bilo mesto guvernante v njegovej družini brezpotrebno. Gospica Evelina je imela najlepša spričevala in je bila na glasu izvrstne in naobražene odgovornice, katera je mogla tem lažje prevzeti mesto tovarišice pri starej gospe. Ni bila več mlada, a lepa ni bila nikdar. Bila je visokega stasa, mršava, vdrtega in kratkega obraza, a nerazmerno dolgega in šiljastega nosu, kateri je bil največji zloštor njene zu-

nanjščine. Imela je še neko redko svojstvo, duševno. Bila je pobožna kakor nuna. V vsako hišo, kjer je bila do sedaj, je poskušala presaditi čut bogoljubnosti in krščanske pobožnosti, kar jej je tudi uspelo v vseh uglednih hišah, ker so mislili, da pobožnost, makari afektirana, spada k boljsemu družbenemu tonu. Branimir je sodil dobro, da bi bila gospica Evelina kakor vstvarjena za tovarišico njegovej histeričnej tašči. Radi tega jo je vzel v groficiho službo na lasten riziko in odpeljal se je z njo v Deli-dvor. Branimir je najprej šel sam k grofici in jej vse povedal o Elzi, kar je videl v Sisku, in zaključil je z besedami: »Takej deklici ni mesta v nobenej uglednej hiši, ne-li mamán?«

»Seveda ne!... Ali kdo bi si mislil to?... Tako lepa, mila in pametna deklica... Jaz se le čudim, da moj Orfeo ni ničesar opazil... Ali on je preveč dober in plemenit in po sebi sodi vse druge.«

»Človek se čisto vara v sodbi o drugih«, je rekel Branimir, težko zadržuje sreh, ki ga je dražil, ko je Rudnić slišal mnenje o njenem Orfeju. »Ali ta slučaj nas je poučil, da moramo biti oprezní in paziti, koga jemljemo v službo. Ti, mamán, ne moreš biti brez tovarišice... in jaz sem ti privel že drugo. Jako dobra, celo pobožna je.«

»To mi je jako drago... Teh par danj, odkar sem bila sama, sem umirala od dol-

to dokaz, da je njihova stvar sveta in pravična?!

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 4. septembra 1902

Deželni zbor Štajerski in Slovenci.

»Neue Eise Presse« je te dni zabeležila, da je pozicija sedanjega deželnega glavarja na Štajerskem, grofa Attemsa, omajana in da je pričakovati spremembe v osebi deželnega glavarja. To pa vsled eksodusu klerikalcev in Slovencev v zadnje nasedanju. »Süddeutsche Presse« sodi, da je dunajski list dobil to vest iz krogov nemške ljudske stranke. Po tem sodi štajerski list, da abstinencijska politika Slovencev vendar ni bila popolnoma brez utisa na Nemce.

Ozirom na bodočo taktiko štajerskih slovenskih poslancev pa prihaja »Süddeutsche Presse« z nekim velevažnim sporočilom, ki pouči tudi nemško gospodo v dež. zboru v Gradcu o stari resnici: čim t. že je kladivo, tem trše postaja nakoval. »Süddeutsche Presse« naznanja namreč, da slovenski poslanci spodnje štajerske vstopijo v bodoči deželni zbor. To da je že zdaj gotovo, da vsaj z začetka ne bodo tirali abstinencijske politike. Potem dostavlja:

Bodoči slovenski poslanci pridejo v graško zbornico, kjer bodo najodločneje zastopali stvar Spodnje Štajerske. Radikalno narodna struja na Spodnjem Štajerskem je narasla tako, da se bodo naši poslanci redko kedaj smeli posluževati drugega, nego materinega jezika!

Naj pride novi glavar, ki bo zadoščal tudi jezikovnim razmeram na Štajerskem!

Med Avstro-Ogrsko in Italijo bi bilo prišlo — tako piše neki »odlični« italijanski politik v »Information« — do ostrega konflikta, ako bi se ne bila trozveza obnovila. Odnosaji med obema državama se zadnja leta — pravi ta politik — nikakor niso zboljšali. Nasprotno: mejistima obstoji danes izrecen antagonizem in trebalo bo vse okrotnosti zveznih vlad, da se to nasprotstvo zbršče. Vzrok sovražstvu v Italiji proti Avstriji je dvojen. Prvi vzrok je — pravi politik — zatiranje italijanskega elementa v Istri in Dalmaciji, potem pa želja Italije, da si pripori mesto v Orijentu. Ako bi Avstrija bolje postopala z italijansko narodnostjo v državi, potem bi Italija lahko pozabila na eneksijske sanje. Korzika in Malta sta tudi italijanski deželi, ali ker se v teh deželah ne žali narodni čut, ne misli nikdo v Italiji, da bi reklamiral Korziko in Malto. Avstrija bi torej dobro storila, ako bi se odpovedala svojemu narodnostnemu programu nasproti Italijanom v Dalmaciji in v Istri, Trentinu naj da avtonomijo, Trst naj pušča na miru — potem bomo (tako zatrja italijanski »politik«) kmalu videli umirati irredentizem in Italija se odpove svojemu poželenju po teh avstrijskih deželah. Isto velja glede Albanije. Italija noče te dežele okupirati, ampak želi le uveljaviti svoj vpliv na zapadno Albanijo,

govor prestol, kjer se mu klanja in ga moli. »Nič lepšega, boljšega in vzvišenejšega ni, nego tako duševno občevanje med stvarnikom in njegovim stvarom«, je pravila Evelina z oduševljenjem grofici, a tej so se te besede globoko zasekale v srce, da se je ona sedaj čudila, kako je mogla biti toliko let brez molitve in občevanja z Bogom. Odsehal sta hodili obe vsako jutro in večer v dvorsko kapelico in tam sta molili Boga, spočetka kratko, a potem vedno daljše in daljše. Z dovoljenjem grofice je dala Evelina urediti še precej zapuščeno kapelico. Tlak od mozaika so oprali in očistili, da se je vse svetilo, s sten, katere so bile okrašene s freskoslilikami, so pobrisali debeli prah in pajčevino, oltar so deli v red, da ga je bilo lepo gledati, a v srebrnej oljnatih luči, ki je visela s stropa kapelice, je gorel žarek noč in dan v slavo zaščitnice plemenitega doma Sv. Katre. »Božjo hišo treba držati v največjem redu! Ako čistimo in lepšamo svoja, človeška stanovanja, kako moremo pozabiti na božji tempelj?« je opomnila Evelina grofici, ko je bila kapelica popolnoma urejena, a starka se je vsa potrtja kesala, ker je toliko let ta božji dom tako grozno zanemarjala; semkaj ni zašel nihče več po Melitinej poroki, razun ob največjih praznikih.

(Pride še.)

ali, bolje rečeno, na albansko obrežje. Sporazumljenje med vladama na Dunaju in v Rimu glede Albanije nikakor ni nemožno. Albanija je velika dežela in res ni umeti: zakaj naj bi bilo tu sporazumljenje nemožno.

Priznati treba, da ni ravno malo, kar ta »odlični politik« zahteva od Avstrije. Odpovej se vsemu, pa bomo dobri prijatelji! To je recept, po katerem bi hotel ta »politik« zdraviti odnosaje med Italijo in Avstro-Ogrsko!

Izgredi v Zagrebu. Nagla sodba.

Včeraj popoldne se je objavila banova odredba, ki proglašča naglo sodbo za zločin upora, umorstva, požiganja, javnega nasilstva in hudobnega poškodovanja tujega blaga. Takoj, ko se je izvedelo o tej naredbi, izvešile so se po vseh hišah hrvatske trobojnice. Policija pa je pozneje dala zastave odstraniti. Demonstracije so bile potem naperjene tudi proti vladi.

Redarji in vojniki dajali so se o demonstracijah zavajati po krivih sporočilih, ter so navadno prihajali na taka mesta, kjer je bilo vse mirno! Kjer so se pa vršili izgredi, tam jih sploh ni bilo, ali pa so prihajali prepozno. Zagrebska posadka se pomnoži za tri batalijone pešcev. Pričakuje se, da se proglasi tudi obsečno stanje. Govori se, da nameruje državni pravdnik odstopiti, ker se mu očitata, da ni zaplenil onih števil »Srbobran«, ki so povzročile izgrede.

Ko je množica vse uničila v stanovanju stotnika Vittasa, razdelila se je — o polnoči — v dve grupi. Jedna kolona se je napotila v Ilico, kjer je naskočila prodajalnice Srba Markovića, in tam vse uničila. Blago so izvlekli na ulico in zažgali. Pritekli so redarji in konjiki ter pogasili ogenj in aretirali več demonstrantov, med njimi urednika »Glasa Naroda« Hinka Sirovatko in upravnika »Hrvatskega Prava«, Ivana Peršića. Druga kolona pa se je napotila v Gundulićevo ulico, kjer je napadla prodajalnice Dušana Čekića. Množica je napadla potem še več družin srbskih prodajalnic. Govori se, da so se tudi kmetje iz zagrebske okolice udeležili demonstracij.

Več demonstrantov je vso noč med 2. in 3. t. m. stalo pred hišo, v kateri je stanoval stotnik Vitas. Ko je došel včeraj ob 7^{1/2} uri zjutraj domov, ga je — kakor že sporočeno na kratko v včerajšnjih brzojavkah — množica napadla, vlekla po ulici in pretepala tako silno, da je pozneje v bolnišnici umrl.

V noči od predvčerajšnjim do včeraj je bilo aretiranih vsega skupaj 48 demonstrantov, med temi tudi več žensk.

Vojaštvo je včeraj zasedlo vse glavnejše ulice, kakor tudi ona poslopja, ki so v nevarnosti pred demonstranti. Popoldne došli so iz Karlova trije batalijoni pešpolka št. 16. »Srbobran« ne izhaja več.

V Vrabčah pri Zagrebu so demonstranti napadli prodajalnice Srba Milenšića. Ko so orožniki pozvali izgrednike, naj se odstranijo, odgovorili so ti z metanjem kamenja in streljanjem iz samokresov. Orožništvo je na to začelo streljati na demonstrante, izmed katerih je bil jeden ubit in več ranjenih. Množica se je potem razpršila in odnesla ranjence seboj.

Naša stara nesreča. Izgredi v Zagrebu so vsem Slovanom sovražnim listem v dobrodošel povod, da nas vseh, kar nas je slovanske rodline smešijo pred svetom in nam dokazujejo, da smo na eni strani brutalni, na drugi smešni. To so zopet enkrat dogodki, ki morajo rezati v dušo vsakemu Slovanu osobito zato, ker dokazujejo vnovič, da najhujšega sovražnika imamo — v sebi. Tisto nesrečno nravo, ki je nasproti vnanjemu svetu mehka kakor vosek, nasproti bratu pa v ognju radi vsake najmanjše difference. Vsem odpuščamo raje nego bratu po krvi. Tudi najhujšo krivico, storjeno nam od tujca, pozabljamo raje, nego najmanjšo krivico, ki smo jo morda doživeli od svojca. To je naša nesreča.

Ta podedovani greh, ta vir vse nesreče naše nosimo na sebi izlasti mi Jugoslavlani. Tako vidimo v razmerju med Hrvati in Srbi, tako vidimo v klanju med Slovenci. Čitaj poročilo o kakem liberalnem, ali klerikalnem shodu — povsodi čitaš o grdih izbruhih jeze in nekrščanskega sovražstva, da se kar ne moreš ubraniti solze — rodoljubne žalosti.

Kar se godi na Slovenskem dan na dan, to je žalostno in vzbuja ogorčenje; na obeh straneh kriče, da hočejo rešiti narod — in ubivajo ga dalje na vseh straneh.

Da je ni tiste blažene spremljevalke človeka, nade, da tudi slepa strast ne bo večno trajala: obupati bi morali sami nad seboj in bodočnostjo naroda!

»Politik« opaža povodom izgrediv v Zagrebu:

»Hrvatje in Srbi tvorijo prav za prav skupno en fizičen narod, kajti hrvatski in srbski jezik je prav za prav identičen. — Razlika je le v različenosti vere in žnjo spojeni rabi latinice pri Hrvatih in cirilice pri Srbih. Radi odvisnega prepira, da-li je Hrvat opravičen imenovati se Hrvat, Srb, Srba, ali ni marveč Hrvat le katoliški Srb, ali Srb le pravoslaven Hrvat — radi tega prepira se tu bje boj, v katerem se uničujejo interesi enih in drugih. Brez sodelovanja Srbov bi bila K huenova samovolja nemogoča na Hrvatskem. Razdraženost na obeh straneh je velika, ali ta pot je prišlo izzivanje odsrbske strani.«

Soglašamo. Priobčjenje tistega članka v beligradskem »Srb«-em knjiž. glasniku — ki je dal povod tolikemu ogorčenju — je bilo skrajno lahkomišljeno čin. Naravnost neodpustno pa je bilo, da je zagrebski »Srbobran« ponatisnil tako izzivanje. Vendar pa se nam zdi, da vzrok ni bil tolik, da bi opravičil take posledice med brati iste krvi! Kje bi že bili mi, Slovani bi bili že danes vladarji sveta, ako bi le del te energije znali skupno uporabljati za se, za skupni interes.

Ali mi znamo biti energični le proti sebi, a ne proti drugim. To je naša nesreča, o kateri nam govore žalosten govor tudi izgredi v Zagrebu. Srbje so krvavo žalili Hrvate, Hrvatje so si nenavadno energijo sami preskrbeli zadoščenje, ali koristi od tega ne bodo imeli ne eni ne drugi, ampak — tretji!!

Macedonsko vprašanje. Člene Combevega macedonskega odbora da so zaprli zato, ker je ta odbor sestavljal več ustaško četo in ker je namerjal uprizoriti demonstracijo o priliki slavnosti na prelazu Šipka. — Generala Cončeva so odvedli v Tirnovo in ga zaprli v tamošnjo ječo. Redarstvo je izvelo natančno preiskavo v odborovih prostorih, katere je potem zapečatilo. Tudi na stanovanjih členov odbora so se vršile preiskave. Na meji so prijeli polkovnika v rezervi, Nikolova, agenta macedonskega odbora. Odvedli so ga v Sredec in ga zaprli v Dobričko ječo.

»Novoje Vremja« poroča, da ima turški minister za vnanje stvari vsak dan konference s tamošnjimi poslaniki velevlavstij; konference se vrše na avstro-ogerskem poslaništvu.

Po generalnem štrajku v Florenci. — Štrajk tovarnarjev? Ko so štrajkujoči delavci prišli včeraj zjutraj na delo, bilo je več tovarn zaprtih. Jedne so bile zaprte iz jednega, druge iz drugega vzroka. Na nekaterih je bilo zapisano, da so prodane, na drugih, da je gospodar odpotoval, potem zopet, da tovarna ne zaprične več dela itd. Delavci so vsled tega nepričakovanega pojava silno konsternirani. Govori se, da je mnogo delavcev radi popolnoma ponesrečenega štrajka izstopilo iz delavske zbornice.

Oni mestni gasilci, ki so štrajkali, naznanili so se sodniji, ker so se, kakor občinski uslužbenci, branili izvrševati javno službo.

Iz Pise brzojavljajo, da je tudi tamošnja delavska zbornica sklenila proglasiti generalni štrajk v znamenje solidarnosti s florentinskimi delavci. Ta generalni štrajk pa mislijo izvesti kljub temu, da je v Florenci generalni štrajk že končal in se hoče s pomočjo generalnega štrajka v Pisi doseči, da florentinska policija izpusti na svobodo one delavce, katere je zaprla povodom štrajka.

Tržaske vesti.

Manifestacijski shod. Na razna došla nam vprašanja, kdo da sme priti na protestni shod, ki bo v nedeljo dne 14. t. m., odgovarjamo, da na ta javni shod sme priti sleherni Slovenec, oziroma Slovan, možkega in ženskega spola. Smejo priti pa tudi vsi oni drugorodeci, ki umejo naš jezik in ki bi bili toliko poštenj, da bi priznali tisočim slovenskim otrok potrebo vsaj ene šole v našem mestu.

Komorni pevec Pogačnik Naval prične dne 17. t. m. gostovanje v praškem narodnem gledališču. Pel bo v svojem materinem slovenskem jeziku.

»Soča« opisuje procesijo povodom ustoličenja tržaškega škofa ter dostavlja takole:

»Torej omenjeni cerkveni spreved so

omogočili pravzaprav Slovence, ker drugače bi bil strašno klavrn. In da je bil zastopan mestni svet, so omogočili tudi slovenski svetovalci.... Škof je Nemec, ki ne ume slovanske besede, vsa prireditve sprejema in intronizacije je bila prirejena strogo laško; neizmerno se je torej žalilo že s prvega početka slovensko prebivalstvo. Ali kaj vidimo kot odgovor na to? Procesijo omogočijo Slovenci, in z županom nastopijo slovenski mestni svetovalci!!! Ali je to usiljivost, ali je to štafaža, o tem ne bomo tu razpravljali, ker si je vsakdo s tem hitro na čistem, vprašamo le: Ali bi ne bilo po dogodkih zadnjega časa umestnejše in častnejše za Slovence, da se niso udeležili procesije ter da niso ali zastopali mesto? Ali bi ne bilo lepše za nas, značilnejše za tržaške razmere pa tudi vplivnejše na škofa, da ni bilo Slovencev sploh poleg, da bi se bila videla pri procesiji laška mizerija, pri zastopstvu mesta pa bi bil figuriral sam župan? Mi smo tega mnenja, da bi bil tak odgovor edino pravi. Vse drugo je le vsiljivost, štafaža, terne kazenske odločnosti in moč tatosti, marveč nekako neopravičeno podvrženost uplivu raznih »pragospodov«, kar bojevnike za sveto unijatstvo dokaj slabo označuje.

Mi moramo na to povdariti, da so gg. okoli »Soče« preveč zalezli v židovski liberalizem in v »tutti frutti«, pa da ne gledajo vsled tega na pravice Slovencev tudi v cerkvi. Našim čitateljem je dobro znano, da delujejo v Trstu vsi nasprotniki Slovencev, da bi spodili naš narod iz tržaških cerkva. — Na tem delovanju so zložni naši italijanski Židje, naši liberalci in vsa italijanska katoliška stranka, od prošta Petronia do zadnjega mežnarja. Žaljenje našega narodnega ponosa povodom ustoličenja novega tržaškega škofa je bilo udi delo zistema v proganjanju Slovencev. Mi smo dovolj trezni in poznamo peklenške spletke. Od druge strani pa smo hoteli varovati še ono malo svojih težko izvojevanih pravic tudi v cerkvi. Zato smo nastopili na procesiji, da si smo bili v narodnem oziru hudo žaljeni. Politika zrelost zahteva od nas, da pazimo, da ne storimo kaj takega, v kar na nasprotniki zavajajo in izzivljajo. Mi bomo torej tudi v nadalje nastopali pod lepim slovenskim imenom na vseh takih cerkvenih slavnostih v Trstu, dokler bomo v latinskem obredu. »Soči« bodi povedano tudi o tej priliki, da jako slabo služi slovenski stvari s tem, da napada bojevnike za sveto unijatstvo. Boljše bi bilo, da bi se od njih učila treznosti in odločnosti v boju za pravo naroda v cerkvi. To ne bo ne »usiljivost«, ne »štafaža«, ampak pošteno narodno delo.

Ribarska razstava na Dunaju se odpre pojutrajšnjim. Razstava, ki je pod pokroviteljstvom nadvojvode Frana Ferdinanda, obeta biti — kakor nam poročajo z Dunaja — nekaj posebnega za Avstrijo sploh, posebno pa za njene ribiče, katerih posebno pomorsko ribarstvo ni še prav razvito, kakor bi moralo in tudi moglo biti.

Na razstavi bodo zastopane vse evropske države. Najrasnejši in največji paviljon ima mati Germanija in priznati je, da smo mi v tem pogledu pravi reveži v primeri z njo.

Od naših pokrajin sta najbolj zastopana Dalmacija in Trst. Iz Istre pa je samo eden, reci eden ribič na razstavi. Tudi to je znamenje, koliko je dozdej uprava te nesrečne dežele skrbela za materialno blagostanje prebivalstva!

Naš dunajski dopisnik nam obeta natančnejše poročilo po odprety razstave, a v pismu pozivlja naše ribiče, naj, komur le dopuščajo sredstva, pride na Dunaj ogledati si to razstavo. Žal da mu ne bo ne časa, ne denarja! Razstava bo odprta od 6. do 27. t. m. in je nameščena v »praterju« blizu rotunde.

Slavje na Srednjih Škofijah. (Zvršetak.) Od enega kraja do drugega vasice se je razvijalo rajanje. Na vseh koncih in krajih je veselo donela naša pesem. Tu je pel en pevski zbor, tam drugi, tam zopet tretji. Nastopila je tema.

Ulice, dvorišča, židovja vasice so blestela v magičnem svitu bengaličnih ogajev in med akorde glasbe se je umešavalo prasketanje raket tam gori visoko v temnih višavah, a z ogorelih obrazov naših poljedelcev sta vsepovsodi sevala zadovoljstvo in radost in iz vriskajočih src so orili živio-klici. Kar ni bilo možno ločiti se. »Slovansko pevsko društvo« in »Slava« sta v slovo skupno zapela — zadojo. Mi pa po duši ne

bi mogli povedati, koliko »zadnjih« je še sledilo potem.

No, slednjič je trebalo vendar odkorakati. Lahko rečeno — ali izvršeno ni bilo lahko. Ko je bilo dano znamenje za odhod in so se množice, raztrešene po vasi, jele stiskati, je postalo tako tesno, da se nismo mogli niti gibati, kamo-li — korakati! Počasi, počasi, in z muko se je sprevod razvil v toliko, da smo se jeli premikati. Godba je svirala veselo koračnice in gosti in domačini so vsikljali zadoščenjem v srečo, da so doživele toli lep dan, pravi praznik naše zavesti, naše ljubezni in našega bratstva.

V hipu se je vrli, nikdar utrujeni, vedno delujoči, vedno skrobeli predsednik »Slave« od sv. M. M. spodnje, naš Anton Miklavc, vspel na zid ob potu, in je ves entuzijazmiran povedal domačinom v zahvalo, od česar so kipele srea nas vseh.

Ob svitu bengaličnih ognjev smo korakali — nedogleden sprevod — nizdolu po potu proti — Spodnji Škofiji. In da smo odkritosrčni: mnogi niso šli ravno radi tja doli, morda se je kdo tidi malce — pomišljal.

Vsako se ne izpostavlja rad neprijetnostim, če tudi sicer osebno ni strahopetec. Ta in oni je menil, da v Spodnji Škofiji bržkone ne pojde vse gladko. Vzbujali so se neprijetni spomini iz za zadnjih državnozbornih volitev... No, poznavatelji ljudij in razmer so odločili, da pojdimo brez vse skrbi. In pravo je ostalo na njihovi strani — skeptiki pa so se malce sramovali. Tudi Spodnje-Škofijci so pokazali, da so veliko bolj nego njihov glas. Neovirano, svobodno se je tudi tam v gostilni g. Španjoleta, pred gostilno in na vrtu razlegala naša pesem. Orili so živio-klice, ne da bi bil ni najmanj dogodek kalil to splošno pošteno veselje. A kaj še le, ko smo v Spodnji Škofiji posedali na vozove! To ni hotelo biti ne konca ne kraja pevanju, pozdravljanju in seganju bratske roke v bratsko roko. In ko se je vrsta vozov jela pomikati, doneli so za nami frenetični živio-klice v zadnji pozdrav, ki so potem vsi pot odmevali v naših srečih in zopet iskali duška v lepi narodni pesmi. Pod lepimi utisi doživelega, na ganljivih pojavih bogatega dne smo bili v Trstu, da sami nismo vedeli kedaj.

Lepo je bilo, krasno, tako lepo, da smo bili — kakor že uvodoma rečeno — vsi presenečeni, ko smo videli, kakov pošten, značajan in ljubeznjiv narod nam živi tam na važni, izpostavljeni poziciji. A najtolažljiveje je, da ni več dvomiti, da ta narod nosi v sebi vsa jamstva, da ostane takov kakoršen je: da moremo računati nanj vsikdar in v vseh slučajih! Ljudstvo, ki tako vsprejemlje svoje brate — ne prevari nikdar.

Kolike hvale smo dolžni njim, ki so nam vzgojili in nam vodijo ta narod: svečenikom Komparetu, Notarju, Slamiču itd., učitelju Josipu Bertoku, predsedniku »Slovenije« Franu Furlaniču, pevovodjem bližnjih pevskehih društev itd. itd. Ti močje so pijačoni in kulture, ker blažijo srea narodu in bistrijo glave. Za vse jim bodi izrečena hvala v imenu skupnega naroda, specijalno pa še — v imeu izletnikov — za toliko truda v uprizoritev toli lepega praznika, ki je bil res dan po božji in naroda volji!

Naprej — vedno naprej!

Porotne razprave. Za predstoječe zasedanje porotnega sodišča so za sedaj določene te-le tri razprave: dne 15. proti Franu Ereigoju radi ubojstva; sodišču bo predsedoval deželnega sodišča predsednik Urbančič; dne 16. proti Mariji Drobnič radi goljufije; predsedoval bo dež. sod. svetnik Petronio; dne 17. proti Ivanu Škrbu iz Saleža radi ubojstva; predsedoval bo dež. sod. svetnik Pederzoli.

Davkoplačevalci se opozarjajo na okolnost, da je že z dnem 31. avgusta t. l. potekel rok za vložitev napovedi o najemnariini na e. kr. davčni administraciji za leto 1903—1904 in sicer poslopj, ležečih v mestu Trst in v davčnih občinah Čadin, Goranja Čarbola in Škorklja.

Ker se do z'aj veliko davkoplačevalcev ni odzvalo tej zakoniti dolžnosti, pozivljajo se zamudniki, da to čim prej storé, v ogib zakonskim posledicam.

Vojaške vaje v Istri. Po dokončanih vojaških vajah je bil včeraj ob 5. in pol uri popoldne diné na jahti »Miramar«, katerega se je udeležilo cesarjevo spremstvo, višje mornarično častništvo in predsednik Lloydja Becher. Cesar je kontreadmiral Ripperju, ki je poveljeval napadujoče vodevje, šefu general-

nega štaba, F. Z. M. Beeku in poveljniku vojne mornarice, baron Spaunu, izrekel »svoje zadovoljstvo na izidu manevrov.

Včeraj popoldne se je povrnil v našo luka parnik »Elektra«, ki je bil odpeljal vojake v Pulj. Ob 7. in pol uri zvečer povrnil se je parnik »Habsburg«, ob 10. uri in pol parnik »Bukovina«, danes zjutraj pa »Galicia«. Prva dva sta došla zjutraj, na zadnjih dveh pa so se pripeljali vojaki iz vojaških vaj.

Izlet v Monastero. Kdor se hoče udeležiti izleta na uzorno posestvo g. barona Ritter-Zahony-ja v Monasteru, prijavi naj se vsaj do jutri pri kmetijski družbi. Odhod iz Trsta bo v soboto 6. t. m. ob 6. uri 20 minut zjutraj z južnega kolodvora; dohod v Villo Vicentino, do kamor naj vzame vsakdo listek, ob 8. uri.

Samomor vojaka. Kakor poročamo na drugem mestu, povrnil se je sinoči v našo luko parnik »Habsburg«, na katerem se je pripeljal tukajšnji 97. pešpolk z vojaških vaj v Istri. Tekom vožnje pa se je izvršil tragičen čin: ustrelil se je namreč prostak Iskra iz Voloskega. Zatrjuje se, da je Iskra na vojaških vajah na Krasu z nekim izrazom žalil našega cesarja, valed česar mu je njegov podčastnik zapretil, da ga zatoži na pristojnem mestu; to je Iskra, ki bi bil sedaj končal svoja vojaška leta, tako prestrašilo, da se v svojem obupu ustrelil.

Drugi zopet zatrjujejo, da je Iskra zakrivil neubogljivost proti nekemu svojemu predpostavljenu. Iskra se je podal pod krov, v magazin št. 1; in ko je bil za trenutek sam, nastavil si je puškino cev pod brado in izstrelil. Bil je v hipu mrtev. Ko je počil strel, priteklo je na lice mesta nekaj častnikov in vojaški zdravnik, ki pa ni mogel drugega, nego konstatirati nastopivšo smrt. Ob 9. uri in pol zvečer prepeljali so samomorilčevo truplo v vojaško bolnišnico.

Požar. V zalogi tvrdke Grego & Comp. v ulici Sanita nastal je včeraj zjutraj požar, ki je napravil kakih 10.000 kron škode. Gasilci so po 2 urnem delu pogasili požar.

Nesreča v kamenolomu. 62-letni A. Verginela iz Sv. Križa je ponesrečil včeraj v nekem nabrežinskem kamenolomu. Izkopano kamenje povleklo ga se seboj v globočino, o čemer je zadobil več ran na glavi, rami in na levem stegnu. Ko mu je zdravnik podelil v Nabrežini prvo pomoč, prepeljali so ponesrečenca s prvim vlakom v tržaško bolnišnico.

Dražbe premičnin. V petek, dne 5. sept. ob 10. uri predpoludne se bodo valed naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Stadion št. 3, hišna oprava; v ulici Annunziata št. 1, škarje in klop; v ulici Pozzo del Mare št. 1, divan, naslonjač in tkanina; v ulici Valdirivo št. 19, vrvi; Vicolo Cieco št. 4, 2 mizarske klopi; v ul. Fonderia št. 10, III., hišna oprava; v ulici Rossini št. 1, hišna oprava in oprema v zalogi; v ulici Belvedere št. 17, 2 ogledali in naslonjač.

Vromonski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 29.99 ob 2. uri popoldne 26.92 C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.6 — Danes plims ob 19.21 predp. in ob 10.3 pop.; osea ob 4.11 predpoludne in ob 4.5 popoldne.

Društvene vesti.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija v Rojannu vabi na prvo veselico, katero priredi v ponedeljek, dne 8. septembra v pr. storih »Narodnega doma« v Barkovljah z blagohotnim sodelovanjem združenih pevskehih društev »Adrijac« iz Barkovelj in »Zarja« iz Rojana.

Vspored: 1. Parma: »Mladi vojaki«, godba. 2. H. Volarič: »Kdo vstaja na dan?«, možki zbor. 3. Mettra: »Valovi«, valček, godba. 4. Govor. 5. Vogel: »Cigani«, pesem, godba. 6. Laharnar: »Kadar mlado leto«, mešan zbor. 7. Vilhar: »Hrvatska Davorija«, godba. 8. I. pl. Zaja: »Juršičeva popotnica«, možki zbor. 9. Švab: »Moji devojčice«, godba. 10. »Medved« šaljiva igra. 11. Svobodna zabava in ples. — Med posamičnimi točkami svira Majcenova godba. — Začetek veselice ob 5. uri popoldne. — Po končanem programu bo imel odsek društva »Zarja« ples, pri katerem svira Majcenova godba. Čisti dobiček je namenjen za otroški vrt v Rojannu.

Vstopnina na veselico 50 st., otroci upeljani po starih so vstopnine prosti; vstopnina k plesu za moške 1 K, za ženske 50 stotink.

Zavod sv. Nikolaja je začel razpošiljati vabila na otvorjenje lastnega doma. Ako kdo slučajno ne dobi vabila, naj se oglasi in dološlje se mu drage volje.

Vspored je krasen. Saj ga diči deklamacija; zložena nalašč za to slavnost. Dopolal nam jo je naš trpin-pesnik: ljubljani Simon Gregorčič! Vspored popoldanskemu delu slavnosti bo nastopni:

1. Godba. 2. Pozdrav. 3. S. Gregorčič: »O posvečenju doma zavoda sv. Nikolaja«, deklamacija. 4. Godba. 5. Brajša: »Koračnica«, možki zbor. 6. Godba. 7. Foerster: »Domovina«, mešan zbor. 8. Golba. 9. Bartel: »Oj planine«, mešan zbor. 10. Godba. 11. Volarič: »Slovanski svet«, možki zbor. 12. Godba. 13. Bazar, štrkljev semenj in šaljiva pošta.

Isti dan pohiti sicer naše »Kolo« v Boljune, naš »Sokol« pa izleti v Kanal; vendar mislimo, da nam ostali rodoljubje napolnejo vse prostore. Moj Bog, saj nas je mnogo! In vemo, da nam rodoljubi in rodoljubke pomorejo, da se častno završi ta dan. Nihče, nihče ne sme ostati doma! Vse, kar je našega v Trstu in okolici, naj prihi na slavnost!

Prosimo tudi, da se naše vrle rodoljubke odzovejo prošnji ter nam kako malenkost podare za bazar ali pa štrkljev semenj!

Naznanilo. Oddelek trgovskih pomočnikov v Trstu je sklenil prirediti izlet v Gorjansko blizu Komna in sicer v ponedeljek dne 8. t. m. Oihod iz Trsta ob 3. uri 55 min pop. z vlakom do Nabrežine od tam na vozovih v Gorjansko. Nazaj isti večer. Kdor želi udeležiti se tega izleta, naj blagovoli prijaviti se do sobote večer v prodajalnici jestvin gosp. Miloniga v ulici Ghega 4, da bo možno naročiti potrebno število vozov. Dot ene stroške bo poravnati pred odhodom. Ako bi bilo vreme neugodno, ne bo izleta.

Slavnost v Boljuncu. Za Škofijami Boljune! V nedeljo je kaj krasno proslavilo svoj prvi nastop novoustanovljeno društvo na Škofijah, »Slovenija«, prihodnjo nedeljo, dne 7. t. m. pa bodo slavili jednako slavje v prijaznem Boljuncu, kjer priredi svoj prvi nastop pevske društvo »Preširen«. Kakor smo že omenjali, pohiti v nedeljo več bratskih pevskih društev v prijazni Boljunc, da pozdravi novega sodelovalca na polju narodne probuje in prosvete, novo pevske društvo. Priprčani smo pa, da se zbere v nedeljo v Boljuncu tudi mnogo naroda z Brega, tržaške okolice in iz Trsta samega. Posebno za onega, ki še ni bil v Boljuncu, bo to lepa prilika, da si ogleda to prijazno vas, ki leži na koncu rodovitne doline pod sivim, kraškim svetom.

Vesti iz Kranjske.

* Pogorelecem v Mar'Injak u na korist prirede členi slovenske drame v nedeljo predstavo v Cerknici.

»Slovenskemu Narodu« poročajo, da ljudje prihajajo v trumah gledat pogorišče. — V nedeljo je bilo v Martinjaku več stotin ljudstva iz daljnjih krajev. Ogenj je navstal valed zanikarnosti, ker ljudje nosijo pod strcho še goreč pepel.

Vesti iz ostale Primorske.

Slavnost v Kanalu. Vspored veselici ob 35 letnice »Narodne Čitalnice« v Kanalu dne 7. sept. bo nastopni:

1. Pozdrav zbranih društev in občinstva. 2. M. Zega: »O Ti moj dom!«, možki zbor narodne čitalnice v Kanalu. 3. Govor: govori dr. R. Gruntar iz Gorice. 4. I. pl. Zaje: »Ustaj rode«, možki zbor pevskega in glasbenega društva iz Gorice. 5. Katkič: »Veneec hrvatskih narodnih pesmi«, udarla tamburaški zbor pevskega in tamburaškega društva »Podgora« iz Podgora. 6. Grbič: »Slovanski brode«, možki zbor pevskega društva »Vele-sila« iz Škeda pri Trstu. 7. Čsmič: »Iz naroda za narod«, petpouri, udarja tamburaški zbor »rokodelskega in bralnega društva« iz Tolmina. 8. Volarič: »Kviško bratje«, možki zbor »bralnega in pevskega društva« iz Št. Andreža. 9. Hudovernik: »Naša zvezda«, možki zbor, pevata skupno zbora »Čitalnice« in »Sokola« iz Solkana. 10. H. Sattner: »Vrbica«, možki zbor pevskega in glasbenega društva iz Gorice. 11. Vilhar: odlomek iz opere Smiljana, zbor gorskih deklet; peva ženski zbor narodne čitalnice v Kanalu s spremljevanjem tamburaškega društva »Kanal« iz Kanala. 12. Telovadba: svobodne vaje, vaje na orodju, proizvajajo Sokoli: go-

riški, idrijski, solkonski in tržaški. 13. I. pl. Zaje: »Slovenae in Hrvate«, pevajo skupno vsa sodelujoča pevska društva. 14. Po veselici ples, svobodna zabava in umetalni ognji.

Pričetek točno ob 3. uri in pol popoldne. — Vstopnina 40 stot., s sedežem 1 krono.

Na odru ali pri telovadbi sodelujoči členi pevskehih, tamburaških in sokolskih društev imajo svoboden vstop.

× **Pevsko društvo »Zrinjski« v Dekanih** naznanja, da se je veselica, določena za 7. t. m., preložila na dan 21. t. m. To društvo želi iskreno, da bi je počastili tudi tržaški oziroma okoličanski Slovenci. Društva, ki bi želela sodelovati, naj prijavijo to pravočasno!

Brzobjavna poročila.

Imenovanji v šoski stroki.

DUNAJ 4. (B.) »Wiener Zeitung« javlja: Minister za nauk in bogočastje je učitelja na cesar Fran Josipovi viši trgovski šoli v Brnu, dra Julija Suhaka, imenoval prvim učiteljem na trgovinski in navtiški akademiji v Gorici.

Isti minister je imenoval splementa na državnem gimnaziju v Kopru, Viktorja Magnago, glavnim učiteljem na ženskem učiteljskem v Gorici.

Izgredi v Zagrebu.

ZAGREB 4. (Poročilo ogrskega brzobjavnega biro-a). Proglašenje nagle sodbe in dohod treh batalijonov sta delovala jako pomirljivo. Po mestu hodijo patrolje. O lveč h strani perferije so se naznanjala nabirauja ljudstva; nova poročila so se izkazala kakor pretirana, ker odposlane patrolje niso ničesar našle. Mesto je razdeljeno v tri policijske okraje. Varnostna služba, za katero so rekvirali tudi žandarmerijo se viši strogo. Več oseb, ki so trgale plakate o nagli sodbi, in pet oseb, ki so neugodno kritikovale naglo sodbo in bile radi tega aretirane, pridejo pred naglo sodbo. Prebivalstvo je popolnoma mirno.

Italijanska eskadra v Turčiji.

CARIGRAD 3. (B.) Izrednemu vsprejemu in gostoljubju za admirala Polambo in italijansko eskadro je vzrok v tem, da je vsprejem kralja Viktorja Emanuela v Petrogradu in Berlinu napravil velik utis na sultana.

Cesar Viljem v Poznanju.

POZNANJ 4. V zdravilci carju ruskemu na slavnostnem obedu v provincijalnem muzeju je cesar Viljem pozdravil generalnega guvernerja Čertkova in ruske dedutacije ter je pozval vseh naj pijejo na zdravje vrhovnega zapovednika ruske vojske, carja Nikolaja.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisana zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidarnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA:	ZALOGA:
Via Tessa, vogal	Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje)
Via Limitanea	in Via Riborge št. 21

Telefon št. 670.

KOM

Velik izbor: tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENI ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavijo se na pa. obrod a I. žaloznico franco.

Odvetniške pisarne

gg. Dr. Otokarja Rybář, Dr. Jos. Abram, Dr. Mateja Pretner, Dr. Gustava Gregorin in Dr. Edvarda Slavík ostanejo zaprte tudi

ob nedeljah mesca septembra.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmodernejše iz pravih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in pitčkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočnejše in najnatanjeje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapearij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob-

stoječa iz

14 krasnih drago-

cenih predmetov

in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za **2 gl. 95 nč.** s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, trdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franco.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo. Vsak kupec vdobi v dar **brezplačno** krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Krepak mladenič

25 let star, poročen, išče primerno službo. Prevzel bi tudi v najem kako kampanjo v tržaški okolici. Ponudbe na upravo našega lista.

4 pare obuvala

za samo **2 gl. 50 novč.** se prodajajo po tako nizki ceni edino le vsled nakupa velikanske zaloge.

1 par čeljev za gospode, 1 par čeljev za gospo ružave, s trakovi, z jako močnimi podplati, najnovjša moda; nadalje 1 par modnih čeljev s pasovili za gospo in 1 par ravno takih za gospo.

vse te 4 pare samo za gl. 2.50.

Pri naročbah zadostuje dolgotna mera. — Razpošiljanje proti povzetju:

Izvoz obuvala Jungwirth
Krakovo 59. Pošto predalo 29.

Zamene se dovoljujejo.

Odda se takoj

v najem stara, dobro upeljana prodajalnica, zraven tudi pekarna, ki leži na razpotju dveh glavnih cest. eno uro hoda iz Trsta. Naslov pove uprava »Edinosti«.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, ckvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in zmernimi cenami.

V najem se odda

hiša na Opčinah, s kuhinjo, štirimi svbami, vrtem in vodnjakom. Naslov pove uredništvo »Edinosti«.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najbolje in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, katere izvrši v najkrajšem času in v polni za tovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na dežel: v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

„VERITAS“

koncesijonirana pisarna za trgovske informacije

Centrala:

Squero nuovo 13, II. TRST Squero nuovo 13, II.

Telefon št. 845. Telefon št. 845.

Prospekti brezplačno in poštne prosti.

Zastopstvo v vseh mestih sveta.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

Močne

stiskalnice za vino

(preše)

vsake velikosti in mline za mečkane grozdja kakor tudi druge stroje vsake vrste, orodje in material, se vdobiva v zalogi trdke

ŽIVIC I DR. V TRSTU

Trgovinska ulica 2. (blizu vojašnice).

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2 nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinerega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 40 kr.

Črna istrska „ 36 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: **Ipavsko belo liter po 32 kr.**

Črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmarjem in restavracijam.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani 11) — BARKOVJE (zraven pokopališče)

Izvršuje vsakovrstna in najfineja ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen). Zage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič

klesarski mojster.

Švicarska urarska obrt.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem večakom, častnikom poštne, železniške in redarske uradnike kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo opreželi edino razprodajo novoznane originalne genske 14 karatne re-mont. ure zlatega elektro-plaque, »sestav glashütte«. Te ure imajo protimag-netične pre cizis k

urni stroj so najtlačneje regulirane in preskušeni in dajamo z vsako uro 3-letno pismono jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovčkov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in veščaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katere ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pisem. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron poština in col-nina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam mož-njček od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plaque za gospode ali dame (tudi ovrtnice) po 3. — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaša, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštne povzetju ali predplačili. Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel (Švica)“**. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.